Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 9ης Ιουλίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές – Οδηγία 2011/7/ΕΕ – Έννοια της "εμπορικής συναλλαγής" – Παροχή υπηρεσιών – Άρθρο 2, σημείο 1 – Σύμβαση μίσθωσης – Περιοδικές πληρωμές – Χρονοδιάγραμμα πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις – Άρθρο 5 – Περιεχόμενο»

Στην υπόθεση C-199/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (επαρχιακό δικαστήριο Łódź – κεντρικός τομέας, Πολωνία) με απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Φεβρουαρίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

RL sp. z o.o.

κατά

J. M.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Rodin, πρόεδρο τμήματος, K. Jürimäe και N. Piçarra (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Hogan

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο J. M., εκπροσωπούμενος από την A. Krakowińska, radca prawny,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον F. De Luca, avvocato dello Stato,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους K. Mifsud-Bonnici και Ł. Habiak,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 1, καθώς και του άρθρου 5 της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (ΕΕ 2011, L 48, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της RL sp. z o.o. και του J. M. σχετικά με την εκ μέρους του τελευταίου εκπρόθεσμη καταβολή δεκαέξι μισθωμάτων και συναφών εξόδων, σχετικών με σύμβαση μίσθωσης αορίστου χρόνου που αφορά επαγγελματικό χώρο.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 3, 8, 9, 11, 19 και 22 της οδηγίας 2011/7 αναφέρουν τα εξής:

«(2) Η πλειονότητα των αγαθών και των υπηρεσιών παρέχονται στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς από οικονομικούς φορείς σε άλλους οικονομικούς φορείς και σε δημόσιες αρχές με προθεσμιακή πληρωμή, βάσει της οποίας ο προμηθευτής παρέχει στον πελάτη του χρόνο να πληρώσει το τιμολόγιο, όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών ή όπως καθορίζεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή ή όπως ορίζεται από τη νομοθεσία.

(3) Πολλές πληρωμές στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των οικονομικών φορέων ή μεταξύ των οικονομικών φορέων και των δημόσιων αρχών γίνονται αργότερα από την ημερομηνία που έχει συμφωνηθεί στη σύμβαση ή που καθορίζεται στους γενικούς εμπορικούς όρους. Παρά το γεγονός ότι τα αγαθά έχουν παραδοθεί ή οι υπηρεσίες έχουν παρασχεθεί, πολλά από τα αντίστοιχα τιμολόγια πληρώνονται πολύ αργότερα από την προθεσμία τους. Αυτού του είδους οι καθυστερήσεις πληρωμών επηρεάζουν αρνητικά τη ρευστότητα και περιπλέκουν τη χρηματοοικονομική διαχείριση των επιχειρήσεων. Επηρεάζουν, επίσης, την ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητά τους όταν ο πιστωτής υποχρεώνεται να ζητήσει εξωτερική χρηματοδότηση λόγω των καθυστερήσεων πληρωμών. […]

[…]

(8) Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να περιορίζεται στις πληρωμές που γίνονται ως αμοιβή για εμπορικές συναλλαγές. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να διέπει τις συναλλαγές με τους καταναλωτές, τους τόκους που καταβάλλονται σε σχέση με άλλες πληρωμές, π.χ. πληρωμές δυνάμει της νομοθεσίας για τις επιταγές και τις συναλλαγματικές ή τις πληρωμές στο πλαίσιο αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών από τις ασφαλιστικές εταιρίες. Επίσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να εξαιρούν οφειλές που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών αναδιάρθρωσης χρέους.

(9) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να διέπει όλες τις εμπορικές συναλλαγές, ανεξαρτήτως του εάν αυτές διενεργούνται μεταξύ ιδιωτικών ή δημόσιων επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών […]. Κατά συνέπεια, θα πρέπει επίσης να διέπει όλες τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κύριων αναδόχων και των προμηθευτών και υπεργολάβων τους.

[…]

(11) Στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής που εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν η σχεδίαση και η εκτέλεση δημόσιων έργων και κτιρίων και τα έργα πολιτικού μηχανικού.

[…]

(19) Είναι αναγκαία η ικανή αποζημίωση των πιστωτών για τα έξοδα είσπραξης που οφείλονται στις καθυστερήσεις πληρωμών, ώστε να αποτρέπονται τέτοιου είδους καθυστερήσεις. Τα έξοδα είσπραξης θα πρέπει, επίσης, να περιλαμβάνουν την είσπραξη του διοικητικού κόστους και την αποζημίωση για το εσωτερικό κόστος που οφείλεται στην καθυστέρηση της πληρωμής για την οποία η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καθορίσει ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό το οποίο θα μπορεί να αθροίζεται με τον τόκο υπερημερίας. […]

[…]

(22) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει την πραγματοποίηση πληρωμών με δόσεις ή κλιμακωτών πληρωμών. Ωστόσο, κάθε δόση ή πληρωμή θα πρέπει να καταβάλλεται σύμφωνα με τους συμφωνημένους όρους και να υπόκειται στους κανόνες περί εκπρόθεσμων πληρωμών που περιλαμβάνονται στην παρούσα οδηγία.»

4 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2011/7, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής»:

«1. Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να ενισχυθεί με τον τρόπο αυτόν η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των [μικρομεσαίων επιχειρήσεων].

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν οφειλές που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών αναδιάρθρωσης χρέους.»

5 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής περιλαμβάνει τους ακόλουθους ορισμούς:

«[…]

1) "εμπορική συναλλαγή": κάθε συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία οδηγεί στην παράδοση αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής·

[…]

3) "επιχείρηση": οιαδήποτε οργάνωση εκτός των δημόσιων αρχών, που ενεργεί στα πλαίσια της ανεξάρτητης οικονομικής ή επαγγελματικής της δραστηριότητας, ακόμη και αν η δραστηριότητα αυτή ασκείται από ένα και μόνο πρόσωπο·

4) "καθυστέρηση πληρωμής": η μη πραγματοποίηση πληρωμής μέσα στη συμβατική ή εκ του νόμου προθεσμία, εφόσον πληρούνται οι όροι του άρθρου 3 παράγραφος 1 […]·

5) "τόκος υπερημερίας": ο νόμιμος τόκος υπερημερίας ή ο τόκος με επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί μεταξύ επιχειρήσεων, υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7·

[…]».

6 Το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, ο πιστωτής δικαιούται τόκο υπερημερίας χωρίς να απαιτείται όχληση, εφόσον πληρούνται οι εξής όροι:

α) ο πιστωτής έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις· και

β) ο πιστωτής δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, εκτός εάν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση.»

7 Κατά το άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας, με τον τίτλο «Χρονοδιαγράμματα πληρωμής»:

«Η παρούσα οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη της δυνατότητας των συμβαλλομένων να συμφωνήσουν, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας, σε χρονοδιαγράμματα πληρωμής που θα προβλέπουν την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν οποιαδήποτε από τις δόσεις δεν καταβληθεί έως τη συμφωνημένη ημερομηνία, ο τόκος και η αποζημίωση που προβλέπει η παρούσα οδηγία υπολογίζονται με αποκλειστική βάση τα ληξιπρόθεσμα ποσά.»

8 Το άρθρο 6 της οδηγίας 2011/7, με τίτλο «Αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εφόσον καθίσταται απαιτητός τόκος υπερημερίας σε εμπορικές συναλλαγές σύμφωνα με το άρθρο 3 […], ο πιστωτής δικαιούται να λάβει από τον οφειλέτη τουλάχιστον το σταθερό ποσό των 40 ευρώ.»

Το πολωνικό δίκαιο

9 Το άρθρο 4, σημείο 1, του ustawa o terminach zapłaty w transakcjh handlowych (νόμου σχετικά με τις προθεσμίες πληρωμής στις εμπορικές συναλλαγές, κωδικοποιημένο κείμενο), της 8ης Μαρτίου 2013 (Dz. U. του 2019, θέση 118, στο εξής: νόμος της 8ης Μαρτίου 2013) ορίζει την εμπορική συναλλαγή ως «σύμβαση που αφορά την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, αν τα μέρη που αναφέρονται στο άρθρο 2 συνάπτουν την εν λόγω σύμβαση σε σχέση με την ασκούμενη δραστηριότητα.»

10 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του νόμου αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Στις εμπορικές συναλλαγές, με εξαίρεση τις συναλλαγές στο πλαίσιο των οποίων ο οφειλέτης είναι δημόσιος φορέας, ο δανειστής δικαιούται να λάβει, χωρίς όχληση, τους νόμιμους τόκους υπερημερίας στις εμπορικές συναλλαγές, εκτός αν οι συμβαλλόμενοι έχουν συμφωνήσει υψηλότερους τόκους, για την περίοδο από την ημέρα κατά την οποία η παροχή σε χρήμα κατέστη απαιτητή μέχρι την ημέρα της καταβολής, εφόσον πληρούνται σωρευτικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1) ο δανειστής εκτέλεσε την παροχή του·

2) ο δανειστής δεν έλαβε την πληρωμή εντός της οριζόμενης στη σύμβαση προθεσμίας.»

11 Το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 3, του εν λόγω νόμου προβλέπει τα εξής:

«1. Από την ημέρα που αποκτά το δικαίωμα είσπραξης τόκων κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, ή το άρθρο 8, παράγραφος 1, ο δανειστής δικαιούται, χωρίς όχληση, να λάβει από τον οφειλέτη ποσό 40 ευρώ μετατρεπόμενων σε πολωνικά ζλότι [(PLN)] […] – ποσό που αποτελεί αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης.

[…]

3. Η απαίτηση επί του κατά την παράγραφο 1 ποσού γεννάται σε σχέση με κάθε εμπορική συναλλαγή, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 11, παράγραφος 2, σημείο 2.»

12 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, και παράγραφος 2, σημεία 1 και 2, του ίδιου νόμου ορίζει τα εξής:

«1. Οι συμβαλλόμενοι σε εμπορική συναλλαγή μπορούν να καταρτίσουν στη σύμβασή τους χρονοδιάγραμμα εκπλήρωσης της χρηματικής παροχής σε δόσεις, υπό την προϋπόθεση ότι η κατάρτιση ενός τέτοιου χρονοδιαγράμματος δεν είναι προδήλως καταχρηστική έναντι του δανειστή.

2. Εφόσον οι συμβαλλόμενοι σε εμπορική συναλλαγή έχουν ορίσει στη σύμβασή τους ότι η παροχή σε χρήμα θα εκπληρωθεί σε δόσεις:

1) οι τόκοι που αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ή στο άρθρο 8, παράγραφος 1,

2) το ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, και η απόδοση των καταβληθέντων εξόδων είσπραξης που αναφέρονται στο άρθρο 10, παράγραφος 2, οφείλονται για κάθε μη καταβληθείσα δόση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

13 Στις 15 Ιανουαρίου 2011, η RL και ο J. M. συνήψαν σύμβαση μίσθωσης αορίστου χρόνου με αντικείμενο επαγγελματικό χώρο στο Łódź (Πολωνία). Σύμφωνα με τη σύμβαση αυτή, ο J. M., ως μισθωτής, υποχρεούται να καταβάλλει στην RL, εκμισθώτρια, μηνιαίο μίσθωμα, πλέον τελών εκμετάλλευσης που αντιστοιχούν στις δαπάνες συντήρησης του ακινήτου, μέχρι τη 10η ημέρα κάθε μήνα. Σύμφωνα με την εν λόγω σύμβαση, ο J. M. κατέβαλε στην RL ως εγγύηση το ποσό των 984 PLN (περίπου 229 ευρώ).

14 Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, μεταξύ Σεπτεμβρίου 2015 και Δεκεμβρίου 2017, ο J. M. κατέβαλε καθυστερημένα δεκαέξι μηνιαία μισθώματα. Στη συνέχεια, η RL απέστειλε στον μισθωτή λογιστικό σημείωμα ποσού 2 751,30 PLN (περίπου 640 ευρώ), το οποίο περιελάμβανε δεκαέξι φορές το αντίστοιχο σε πολωνικά ζλότι ποσό των 40 ευρώ ως αποζημίωση για τις εν λόγω καθυστερήσεις πληρωμής, καθώς και δήλωση σχετικά με τον μερικό συμψηφισμό μεταξύ της απαίτησης αυτής και της απαίτησης του J. M. έναντι της RL για επιστροφή της εγγύησης. Ως αποτέλεσμα του συμψηφισμού αυτού, το ποσό της προβαλλόμενης από την RL απαίτησης ανερχόταν σε 1 767,30 PLN (περίπου 411 ευρώ).

15 Με δικόγραφο που κατέθεσε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου στις 10 Απριλίου 2018, η RL ζήτησε την έκδοση διαταγής πληρωμής κατά του J. M. Η αίτηση αυτή έγινε δεκτή.

16 Ο J. M. άσκησε ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, καθώς και ανταγωγή σχετικά με την εγγύηση και τους τόκους υπερημερίας, υποστηρίζοντας ότι ο νόμος της 8ης Μαρτίου 2013, με τον οποίο μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο η οδηγία 2011/7, δεν έχει εφαρμογή στη σύμβαση μίσθωσης. Η

σύμβαση μίσθωσης δεν συνιστά εμπορική συναλλαγή, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας αυτής, εφόσον δεν έχει ως αποτέλεσμα την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσίας, αλλά την εξ επαχθούς αιτίας παράδοση πράγματος για προσωρινή χρήση.

17 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, πρώτον, αν μια σύμβαση μίσθωσης που συνάπτεται μεταξύ επιχειρήσεων μπορεί να χαρακτηριστεί ως «εμπορική συναλλαγή», η οποία έχει ως αποτέλεσμα την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7. Επισημαίνει, αφενός, ότι οι έννοιες αυτές δεν ορίζονται στην ως άνω οδηγία και, αφετέρου, ότι στην πολωνική θεωρία υπάρχει διχογνωμία όσον αφορά την ερμηνεία τους.

18 Κατά το αιτούν δικαστήριο, μολονότι η γραμματική και η συστηματική ερμηνεία της έννοιας της «εμπορικής συναλλαγής» οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν εμπίπτουν στην έννοια αυτή οι συμβάσεις μίσθωσης, η «λειτουργική» ερμηνεία της εν λόγω έννοιας συνηγορεί, αντιθέτως, υπέρ της υπαγωγής των συμβάσεων αυτών στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/7.

19 Δεύτερον, σε περίπτωση που δοθεί καταφατική απάντηση στο ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 5, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2011/7, καθόσον αναγνωρίζει στους συμβαλλομένους τη δυνατότητα να συμφωνήσουν χρονοδιάγραμμα πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις, έχει την έννοια ότι αφορά μόνον εμπορικές συναλλαγές πραγματοποιούμενες με εφάπαξ πληρωμή, μολονότι η πληρωμή αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί σε δόσεις, και ότι, επομένως, αποκλείει τις εμπορικές συναλλαγές με περιοδικές πληρωμές καταβαλλόμενες σε χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εκ των προτέρων, όπως ισχύει στην περίπτωση του μηνιαίου μισθώματος σε σύμβαση μίσθωσης.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (επαρχιακό δικαστήριο Łódź – κεντρικός τομέας, Πολωνία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 2, [σημείο] 1, της οδηγίας 2011/7 […], το οποίο μεταφέρθηκε στην πολωνική έννομη τάξη με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του [νόμου της 8ης Μαρτίου 2013], την έννοια ότι ως συναλλαγές που οδηγούν στην παράδοση αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής (εμπορικές συναλλαγές) πρέπει να θεωρηθούν και οι συμβάσεις των οποίων η κύρια παροχή συνίσταται στην έναντι τιμήματος παράδοση πράγματος για προσωρινή χρήση (π.χ. σύμβαση μίσθωσης ή αγρομίσθωσης);

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, έχει το άρθρο 5 της [οδηγίας 2011/7], το οποίο μεταφέρθηκε στην πολωνική έννομη τάξη με το άρθρο 11, παράγραφος 1, του [νόμου της 8ης Μαρτίου 2013], την έννοια ότι μια συμφωνία για την περιοδική εκπλήρωση χρηματικής παροχής εκ μέρους του οφειλέτη, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση σύμβασης αορίστου χρόνου, πρέπει επίσης να θεωρηθεί συμφωνία, μεταξύ των συμβαλλόμενων σε εμπορική συναλλαγή, για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

21 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7 έχει την έννοια ότι σύμβαση της οποίας η κύρια παροχή συνίσταται στην εξ επαχθούς αιτίας παράδοση ακινήτου για προσωρινή χρήση, όπως είναι η σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, συνιστά εμπορική συναλλαγή κατά την έννοια της διάταξης αυτής και, ως εκ τούτου, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

22 Συναφώς, υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/7, η οδηγία αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο «εμπορικών συναλλαγών» και ότι η έννοια αυτή ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7 ως «κάθε συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία οδηγεί στην παράδοση αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής». Η τελευταία αυτή διάταξη πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 8 και 9 της οδηγίας αυτής, από τις οποίες προκύπτει ότι η οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών μεταξύ ιδιωτικών επιχειρήσεων, και εξαιρουμένων των συναλλαγών με τους καταναλωτές και άλλων ειδών πληρωμών (πρβλ. απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2019, KROL, C-722/18, EU:C:2019:1028, σκέψη 31).

23 Επομένως, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/7, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 1, της εν λόγω οδηγίας, προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας κατά πολύ ευρύ τρόπο (πρβλ. απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2019, KROL, C-722/18, EU:C:2019:1028, σκέψη 32).

24 Το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7 θέτει δύο προϋποθέσεις προκειμένου μια συναλλαγή να εμπίπτει στην έννοια της «εμπορικής συναλλαγής», κατά τη διάταξη αυτή. Πρέπει, πρώτον, να πραγματοποιείται είτε μεταξύ επιχειρήσεων είτε μεταξύ επιχειρήσεων και δημοσίων αρχών και, δεύτερον, να οδηγεί στην παράδοση αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής.

25 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, υπενθυμίζεται ότι η έννοια της «επιχείρησης» ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 3, της οδηγίας 2011/7 ως «οιαδήποτε οργάνωση εκτός των δημόσιων αρχών, που ενεργεί στα πλαίσια της ανεξάρτητης οικονομικής ή επαγγελματικής της δραστηριότητας, ακόμη και αν η δραστηριότητα αυτή ασκείται από ένα και μόνο πρόσωπο».

26 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν αμφισβητείται ότι η RL, η οποία είναι εταιρία περιορισμένης ευθύνης, έχει την ιδιότητα της «επιχείρησης», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 3, της οδηγίας αυτής. Αντιθέτως, από την απόφαση περί παραπομπής δεν προκύπτει σαφώς αν ο J. M., συνάπτοντας σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου με την RL, ενήργησε ως οργάνωση στο πλαίσιο της άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας και, ως εκ τούτου, έχει επίσης την ιδιότητα της «επιχείρησης». Το γεγονός ότι ο χώρος που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης μίσθωσης είναι επαγγελματικής χρήσης αποτελεί ένδειξη προς την κατεύθυνση αυτή. Παρά ταύτα, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να προβεί στις αναγκαίες συναφώς εξακριβώσεις.

27 Ως προς τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7, η οδηγία αυτή δεν περιλαμβάνει ορισμό των εννοιών «παράδοση αγαθών» και «παροχή υπηρεσιών», ούτε παραπέμπει στο δίκαιο των κρατών μελών για τον ορισμό τους. Υπό τις συνθήκες αυτές, τέτοιες έννοιες πρέπει να ερμηνεύονται αυτοτελώς και ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβανομένων υπόψη των επιταγών της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σε συνδυασμό με την αρχή της ισότητας. Οι έννοιες αυτές αποτελούν, επομένως, αυτοτελείς έννοιες του δικαίου της Ένωσης, το περιεχόμενο των οποίων δεν μπορεί να καθοριστεί με αναφορά στις γνωστές έννοιες του δικαίου των κρατών μελών ή των κατηγοριοποιήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο, αλλά με

συνεκτίμηση τόσο του γράμματος όσο και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται και των σκοπών τους οποίους επιδιώκει η διάταξη που τις προβλέπει (πρβλ. απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2015, Gmina Wrocław, C-276/14, EU:C:2015:635, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

28 Κατά πρώτο λόγο, το γράμμα του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7 δεν παρέχει αυτό καθαυτό τη δυνατότητα να καθοριστεί αν μια σύμβαση της οποίας η κύρια παροχή συνίσταται στην εξ επαχθούς αιτίας παράδοση ακινήτου για προσωρινή χρήση, όπως είναι η σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, συνεπάγεται την «παράδοση αγαθών» ή την «παροχή υπηρεσιών», κατά την έννοια της διάταξης αυτής.

29 Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2016, Nemec (C-256/15, EU:C:2016:954, σκέψη 33), ότι μια συναλλαγή που αφορά οικονομική δραστηριότητα μπορεί να εμπίπτει στην έννοια της «εμπορικής συναλλαγής», κατά το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7, υπό την προϋπόθεση το πρόσωπο που πραγματοποιεί τη συναλλαγή να ενεργεί ως «επιχείρηση», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 3, της οδηγίας αυτής. Επομένως, μια σύμβαση της οποίας η κύρια παροχή συνίσταται στην εξ επαχθούς αιτίας παράδοση ακινήτου για προσωρινή χρήση, όπως είναι η σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, μπορεί να συνιστά «παράδοση αγαθών» ή «παροχή υπηρεσιών», κατά την έννοια της διάταξης αυτής.

30 Κατά δεύτερο λόγο, όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η οδηγία 2011/7, επισημαίνεται ότι η οδηγία αυτή, δεδομένου ότι εκδόθηκε βάσει του άρθρου 114 ΣΛΕΕ, εντάσσεται στο πλαίσιο της προσέγγισης των νομοθεσιών των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της καταπολέμησης των καθυστερήσεων πληρωμών στην αγορά αυτή. Επομένως, οι έννοιες της «παράδοσης αγαθών» και της «παροχής υπηρεσιών», ή ακόμη και της «εμπορικής συναλλαγής» του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7, πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα των διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ που καθιερώνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, αντιστοίχως, στα άρθρα 34, 56 και 57, της Συνθήκης αυτής, καθώς και υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου που ερμηνεύει τις εν λόγω θεμελιώδεις ελευθερίες.

31 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 57 ΣΛΕΕ, ως «υπηρεσίες» χαρακτηρίζονται οι παροχές που κατά κανόνα προσφέρονται αντί αμοιβής, εφόσον δεν διέπονται από τις διατάξεις τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των προσώπων. Το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες δραστηριότητες που εμπίπτουν στην έννοια των «υπηρεσιών», μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι εμπορικές δραστηριότητες.

32 Ως εκ τούτου, η Συνθήκη ΛΕΕ δίνει στην έννοια της «υπηρεσίας» ευρύ ορισμό, ώστε να καλύπτει οποιαδήποτε παροχή δεν εμπίπτει στις λοιπές θεμελιώδεις ελευθερίες, προκειμένου να μην αποκλείεται καμία οικονομική δραστηριότητα από το πεδίο εφαρμογής των θεμελιωδών ελευθεριών (πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2006, Fidium Finanz, C-452/04, EU:C:2006:631, σκέψη 32).

33 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει, συναφώς, ότι η εκμίσθωση ακινήτου συνιστά παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής, κατά την έννοια του άρθρου 57 ΣΛΕΕ, χωρίς το γεγονός ότι η παροχή αυτή εκτείνεται σε περισσότερα έτη να αποκλείει τον εν λόγω χαρακτηρισμό (πρβλ. απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2010, Schmelz, C-97/09, EU:C:2010:632, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

34 Λαμβανομένου υπόψη αυτού του ευρέος ορισμού που προβλέπει το άρθρο 57 ΣΛΕΕ για την έννοια της «υπηρεσίας», όπως ο ορισμός αυτός έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, μια σύμβαση μίσθωσης της οποίας η κύρια παροχή συνίσταται στην παράδοση ακινήτου εξ επαχθούς αιτίας, χωρίς όμως μεταβίβαση κυριότητας, με σκοπό τη χρήση για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, όπως είναι η σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, συνεπάγεται την παροχή «υπηρεσίας», κατά την έννοια του άρθρου 57 ΣΛΕΕ. Υπό το πρίσμα αυτό, συναλλαγή σχετική με μια τέτοια σύμβαση μπορεί να οδηγήσει σε «παροχή υπηρεσιών», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7.

35 Κατά τρίτο λόγο, η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τον σκοπό της οδηγίας 2011/7, ο οποίος, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας, συνίσταται στην καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να ενισχυθεί με τον τρόπο αυτόν η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Πράγματι, οι εν λόγω καθυστερήσεις πληρωμών, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας, επηρεάζουν αρνητικά τη ρευστότητα των επιχειρήσεων αυτών, περιπλέκουν τη χρηματοοικονομική τους διαχείριση και είναι επίσης επιζήμιες για την ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητά τους, λόγω του ότι οι επιχειρήσεις υποχρεώνονται να ζητήσουν εξωτερική χρηματοδότηση εξαιτίας των καθυστερήσεων πληρωμών.

36 Ερμηνεία της οδηγίας 2011/7 υπό την έννοια ότι οι συμβάσεις μίσθωσης δεν συνεπάγονται «παροχή υπηρεσιών» και δεν εμπίπτουν στην έννοια της «εμπορικής συναλλαγής» κατά το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας και, επομένως, στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της, δεν θα ανταποκρινόταν σε έναν τέτοιο σκοπό, διότι θα απέκλειε όλες τις συμβάσεις μίσθωσης επαγγελματικού χώρου από την προστασία αυτή. Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται από την αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας 2011/7, κατά την οποία η οδηγία εφαρμόζεται σε «όλες» τις εμπορικές συναλλαγές, ανεξαρτήτως του εάν αυτές διενεργούνται μεταξύ ιδιωτικών ή δημόσιων επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών.

37 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 11 της οδηγίας 2011/7.

38 Αφενός, είναι βεβαίως αληθές ότι από την αιτιολογική σκέψη 2 της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι η πλειονότητα των αγαθών και των υπηρεσιών παρέχονται από οικονομικούς φορείς σε άλλους οικονομικούς φορείς και σε δημόσιες αρχές με προθεσμιακή πληρωμή, ενώ, όπως υπογραμμίζει το αιτούν δικαστήριο, οι συναλλαγές στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εκμίσθωσης αγαθών δεν πραγματοποιούνται με προθεσμιακή πληρωμή. Εντούτοις, δεδομένου ότι το γράμμα του άρθρου 1, παράγραφος 2, και του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7 δεν μνημονεύει καμία προϋπόθεση κατά την οποία η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών πρέπει να πραγματοποιείται με προθεσμιακή πληρωμή, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών δεν μπορεί να εξαρτηθεί από τέτοια προϋπόθεση.

39 Αφετέρου, η ρητή μνεία, στην αιτιολογική σκέψη 11 της οδηγίας 2011/7, ότι η σχεδίαση και η εκτέλεση δημόσιων έργων και κτιρίων και τα έργα πολιτικού μηχανικού εμπίπτουν στις έννοιες της «παράδοσης αγαθών» ή της «παροχής υπηρεσιών», κατά το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας αυτής, και, ως εκ τούτου, στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της, δεν μπορεί να ερμηνευθεί εξ αντιδιαστολής υπό την έννοια ότι οι συναλλαγές που αφορούν συμβάσεις μίσθωσης δεν εμπίπτουν στις ως άνω έννοιες και πεδίο εφαρμογής.

40 Συγκεκριμένα, αφενός, η οδηγία 2011/7 δεν περιέχει κατάλογο των διαφόρων ειδών συμβάσεων που συνεπάγονται «παράδοση αγαθών» ή «παροχή υπηρεσιών» κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας. Αφετέρου, οι συμβάσεις μίσθωσης δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των συναλλαγών και των πληρωμών που πραγματοποιούνται σε τομείς οι οποίοι, κατά την αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας 2011/7, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής.

41 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7 έχει την έννοια ότι σύμβαση της οποίας η κύρια παροχή συνίσταται στην εξ επαχθούς αιτίας παράδοση ακινήτου για προσωρινή χρήση, όπως είναι η σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, συνιστά εμπορική συναλλαγή η οποία οδηγεί σε παροχή υπηρεσιών, κατά τη διάταξη αυτή, υπό τον όρο ότι η εν λόγω συναλλαγή πραγματοποιείται μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και των δημοσίων αρχών.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

42 Το δεύτερο ερώτημα πρέπει να γίνει αντιληπτό υπό την έννοια ότι με αυτό ζητείται να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, αν, εφόσον μια σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου η οποία προβλέπει περιοδικές πληρωμές σε χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εκ των προτέρων, όπως ισχύει στην περίπτωση του μηνιαίου μισθώματος σε σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/7, ως εμπορική συναλλαγή συνεπαγόμενη παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας, το άρθρο 5 της οδηγίας έχει την έννοια ότι, για να είναι δυνατόν να γεννηθούν από μια τέτοια σύμβαση, σε περίπτωση μη πραγματοποιήσεως μιας πληρωμής κατά τη συμφωνηθείσα ημερομηνία, τα κατά τα άρθρα 3 και 6 της εν λόγω οδηγίας δικαιώματα είσπραξης τόκων και αποζημίωσης, πρέπει να θεωρηθεί ότι η σύμβαση αυτή συνιστά συμφωνία για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις, κατά το εν λόγω άρθρο 5.

43 Συναφώς, επισημαίνεται, αφενός, ότι, κατά το άρθρο 5 της οδηγίας 2011/7, η οδηγία αυτή ισχύει με την επιφύλαξη της δυνατότητας των συμβαλλομένων να συμφωνήσουν, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας, σε χρονοδιαγράμματα πληρωμής που θα προβλέπουν την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν οποιαδήποτε από τις δόσεις δεν καταβληθεί έως τη συμφωνημένη ημερομηνία, ο τόκος και η αποζημίωση που προβλέπει η οδηγία αυτή υπολογίζονται με αποκλειστική βάση τα ληξιπρόθεσμα ποσά. Η αιτιολογική σκέψη 22 της εν λόγω οδηγίας αναφέρει ότι η οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει την πραγματοποίηση πληρωμών με δόσεις ή κλιμακωτών πληρωμών και διευκρινίζει ότι κάθε δόση ή πληρωμή θα πρέπει να καταβάλλεται σύμφωνα με τους συμφωνημένους όρους και να υπόκειται στους κανόνες περί εκπρόθεσμων πληρωμών που περιλαμβάνονται στην ίδια οδηγία.

44 Επομένως, σκοπός του άρθρου 5 της οδηγίας 2011/7 δεν είναι να οριοθετήσει το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής, αποκλείοντας από το πεδίο αυτό, μεταξύ άλλων, τις συμβάσεις που δεν αφορούν ενιαία παροχή, αλλά να διευκρινίσει ότι η οδηγία αυτή δεν εμποδίζει την πραγματοποίηση πληρωμών με δόσεις ή κλιμακωτών πληρωμών, ανεξαρτήτως του αν οι οικείες συμβάσεις προβλέπουν μια μοναδική πληρωμή ή περιοδικές πληρωμές σε χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εκ των προτέρων.

45 Αφετέρου, επισημαίνεται ότι, στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 3 της οδηγίας 2011/7 τόκοι υπερημερίας είναι απαιτητοί όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Προς τούτο, απαιτείται ο πιστωτής να έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και εκ του νόμου υποχρεώσεις του και να μην έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, εκτός αν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση. Επομένως, η διάταξη αυτή δεν εξαρτά το δικαίωμα απαίτησης τόκων υπερημερίας από την προϋπόθεση, σε περίπτωση σύμβασης με περιοδικές πληρωμές, τα συμβαλλόμενα μέρη να έχουν συμφωνήσει χρονοδιάγραμμα πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις, δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας 2011/7.

46 Ομοίως, κατά το άρθρο 6 της οδηγίας 2011/7, στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, το δικαίωμα αποζημίωσης για τα έξοδα είσπραξης γεννάται μόνον εφόσον καθίστανται απαιτητοί τόκοι υπερημερίας, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής. Επομένως, στην περίπτωση σύμβασης η οποία προβλέπει περιοδικές πληρωμές, το δικαίωμα αυτό ουδόλως εξαρτάται από την προϋπόθεση τα μέρη της εμπορικής συναλλαγής να έχουν συμφωνήσει χρονοδιάγραμμα πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις, δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας 2011/7.

47 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, εφόσον μια σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου, η οποία προβλέπει περιοδικές πληρωμές σε χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εκ των προτέρων, όπως ισχύει στην περίπτωση του μηνιαίου μισθώματος σε σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/7, ως εμπορική συναλλαγή συνεπαγόμενη παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας, το άρθρο 5 της οδηγίας έχει την έννοια

ότι, για να είναι δυνατόν να γεννηθούν από μια τέτοια σύμβαση, σε περίπτωση μη πραγματοποιήσεως μιας πληρωμής κατά τη συμφωνηθείσα ημερομηνία, τα κατά τα άρθρα 3 και 6 της εν λόγω οδηγίας δικαιώματα είσπραξης τόκων και αποζημίωσης, δεν απαιτείται κατ' ανάγκη να θεωρηθεί ότι η σύμβαση αυτή συνιστά συμφωνία για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις, κατά το εν λόγω άρθρο 5.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 2, σημείο 1, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, έχει την έννοια ότι σύμβαση της οποίας η κύρια παροχή συνίσταται στην εξ επαχθούς αιτίας παράδοση ακινήτου για προσωρινή χρήση, όπως είναι η σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, συνιστά εμπορική συναλλαγή η οποία οδηγεί σε παροχή υπηρεσιών, κατά τη διάταξη αυτή, υπό τον όρο ότι η εν λόγω συναλλαγή πραγματοποιείται μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και των δημοσίων αρχών.**

2) **Εφόσον μια σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου, η οποία προβλέπει περιοδικές πληρωμές σε χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εκ των προτέρων, όπως ισχύει στην περίπτωση του μηνιαίου μισθώματος σε σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/7, ως εμπορική συναλλαγή συνεπαγόμενη παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 1, της οδηγίας, το άρθρο 5 της οδηγίας έχει την έννοια ότι, για να είναι δυνατόν να γεννηθούν από μια τέτοια σύμβαση, σε περίπτωση μη πραγματοποιήσεως μιας πληρωμής κατά τη συμφωνηθείσα ημερομηνία, τα κατά τα άρθρα 3 και 6 της εν λόγω οδηγίας δικαιώματα είσπραξης τόκων και αποζημίωσης, δεν απαιτείται κατ' ανάγκη να θεωρηθεί ότι η σύμβαση αυτή συνιστά συμφωνία για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος πληρωμής που προβλέπει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού σε δόσεις, κατά το εν λόγω άρθρο 5.**

(υπογραφές)